

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINACIJSKOJ REVIZIJI INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2013. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-507/14

Sarajevo, lipanj 2014. godine

KAZALO

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Proračun	7
5.	Planiranje i izvješćivanje o radu	7
6.	Pregled rashoda proračuna	8
6.1	Tekući izdaci	8
6.2	Kapitalni izdaci	11
7.	Bilanca stanja	11
8.	Javne nabave	11
9.	Korespondencija	12
III	PRIVITAK.....	14
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA		14
Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu		
Bilanca stanja na 31.12.2013. godine		
Izjava o odgovornostima rukovodstva		

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilanca stanja, pregleda prihoda, primitaka i financiranja, pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju uposlenih, pregleda dinamike upošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio) u **Institutu za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) za godinu koja se završava 31. prosinca 2013. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usuglašenost poslovanja Instituta s odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2013. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Instituta je odgovorno za poslovanje sukladno odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i učinkovito funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenljivim Okvirom Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju postupanje sukladno etičkim zahtjevima i planiranje i izvršenje na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je utemeljen na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvješća Instituta prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na 31.12.2013. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Instituta tijekom 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na javne nabave (točka 8. Izvješća).

Sarajevo, 30.06.2014. godine

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GLAVNOG
REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GLAVNOG
REVIZORA**

Božana Trninić

II IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Pravni status Instituta reguliran je Zakonom o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH, Zakonom o mjeriteljstvu BiH i Zakonom o mjernim jedinicama BiH.

Institut, kao državna naučno-stručna institucija za područje mjeriteljstva i mjerne tehnike, između ostalog nadležan je da:

- priprema nacрте zakonskih akata i drugih propisa iz domena svoje nadležnosti i koordinira donošenje propisa po kojima rade institucije za mjeriteljstvo u entitetima;
- ostvaruje etalonsku bazu na nivou državnih etalona i nadzire ostvarivanje etalonske baze sekundarnih i radnih etalona;
- osigurava sljedivost mjerenja u BiH do međunarodnih etalona mjernih jedinica;
- uspostavlja, imenuje i nadzire mjeriteljske laboratorije;
- nadzire i koordinira rad službi za kontrolu predmeta od plemenitih metala;
- vrši kalibraciju i verifikaciju etalona (mjerila), referentnih materijala i opreme koje koriste institucije u entitetima za mjeriteljstvo sukladno propisima usklađenim s preporukama i dokumentima Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML);
- bavi se istraživačko-razvojnou djelatnošću, predlaže i određuje prioritete realizacije razvojnih projekata i učestvuje u međunarodnim projektima;
- izrađuje studije, strategije razvoja, projekte, analize i druge poslove u cilju izgradnje mjeriteljskog sustava u BiH i mjeriteljske laboratorijske infrastrukture;
- provodi međunarodne ugovore o suradnji u području mjeriteljstva te sudjeluje u radu međunarodnih organizacija i u njima predstavlja Bosnu i Hercegovinu.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je reviziju Instituta za 2012. godinu i izrazio pozitivno mišljenje s isticanjem predmeta na nepostojanje plana djelovanja za efikasno provođenje programa za prevenciju korupcije. U Izvješću o reviziji za 2012. godinu dane su preporuke kojima se sugerira angažiranje izvršitelja putem ugovora o djelu samo u izuzetnim slučajevima i smanjenje angažiranja istih u kontinuitetu i na duži vremenski razdoblje, kao i preciznije utvrđivanje kriterija kod provođenja procedura javnih nabavki.

Institut je dostavio odgovor o poduzetim aktivnostima na nadilaženju slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u izvješću o reviziji. Uvidom u poduzete aktivnosti te osvrtom na realizaciju danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

- **Preporuke čija je realizacija u tijeku:**

Institut je donio vlastiti plan djelovanja za provođenje programa za prevenciju korupcije i u tijeku su aktivnosti na donošenju ostalih dokumenata, prema instrukcijama nadležnih institucija. Angažiranje putem ugovora o djelu neznatno je unaprijeđeno u pogledu angažiranja za obavljanje poslova u kontinuitetu tijekom godine.

- **Nerealizirane preporuke:**

U provedenim procedurama javnih nabava utvrdili smo nedostatke kod određivanja pojedinih kriterija za ocjenu ponuda. Iako navedeni kriteriji nisu imali utjecaja na izbor dobavljača, smatramo da je potrebno njihovo preciznije definiranje.

3. Sustav internih kontrola

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usuglašenost poslovanja sa zakonima i pravilima. Kontrolno okruženje čini temelj sustava internih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacijsku strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

Kako Vijeće ministara BiH ni u tijeku 2013. godine nije donijelo jedinstvena pravila potrošnje za određene kategorije rashoda, Institut je internim aktima utvrdio pravila za korištenje i ograničenja za troškove fiksnih i mobilnih telefona, korištenje vozila, troškove reprezentacije te osigurao praćenje u pomoćnim evidencijama za navedene kategorije potrošnje i praćenje realizacije ugovora. Tijekom revizije konstatirali smo da su nužna unapređenja sustava internih kontrola u procesu realizacije putnih troškova, odnosno evidentiranja troškova nakon realiziranog putovanja. Institut je tijekom godine realizirao značajan broj putovanja koji su, prema internoj proceduri, odobreni na temelju podnesenog zahtjeva i za koja su sačinjeni putni nalozi, bez isplaćene akontacije. Evidentiranje troškova po realiziranim putnim nalogima nije vršeno pravovremeno u tijeku godine zbog nedostatka sredstava na poziciji putnih naloga. Nedostatak sredstava na ovoj poziciji riješen je kroz odobreno prestrukturiranje (u prosincu 2013. godine), nakon čega su proknjiženi troškovi realizirani u putnim nalogima. Također je i dalje nužno unapređenje sustava internih kontrola kod preciznijeg definiranja kriterija za nabavu opreme (opširnije u točki 8. Izvješća).

Prema Zakonu o internoj reviziji¹ Institut ne ispunjava kriterije za uspostavljanje vlastite jedinice (odjeljenja) za internu reviziju. Na temelju Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH² internu reviziju obavljati će jedinica organizirana u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, koja prema našim saznanjima nije formirana do okončanja revizije.

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Instituta planirana su 72 radna mjesta u okviru kabineta ravnatelja, zajedničkih službi, sektora za naučno mjeriteljstvo, sektora za industrijsko mjeriteljstvo i sektora za zakonsko mjeriteljstvo. U okviru sektora utvrđen je različit broj odsjeka, te laboratorija za masu, plemenite kovine, protok i električne veličine. Planiranje potreba za ljudskim resursima Institut vrši prilikom podnošenja proračunskog zahtjeva kojim je za 2013. godinu predviđen broj od 53 uposlana. Prosječan broj ostvaren tijekom godine je u okviru planirane dinamike od 53 uposlana, koliko je iznosio i stvarni broj uposlenih na dan 31.12.2013. godine.

Razvoj vještina i stručnosti uposlenih obavlja se kroz obuke koje provode nadležne institucije (Agencija za državnu službu, Agencija za javne nabave), te kroz sudjelovanje uposlenih u razvojnim programima iz područja mjeriteljstva. Institut ne posjeduje vlastite procedure ili kriterije za unapređenje državnih službenika i ista su utemeljena na zakonskim odredbama o unapređenju na više radno mjesto putem internog ili javnog natječaja (Zakon o državnoj službi)

¹ Službeni glasnik BiH broj 27/08

² Službeni glasnik BiH broj 49/12

ili unapređenje u višu kategoriju, odnosno viši platni razred (Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH). U 2013. godini unaprijeđena su 3 uposlena putem internih premještaja.

Politika upravljanja ljudskim resursima trebala bi podrazumijevati sva potrebna prilagođavanja institucije, koja bi značila najbolju moguću iskorištenost ljudskih resursa, te usuglašavanje politike ljudskih resursa s poslovnom strategijom i planiranim dijagramom tijeka poslovnih aktivnosti.

4. Proračun

Institut je načinio zahtjev za proračun u iznosu od 2.930.155 KM, koji se sastoji od osnovnog zahtjeva u iznosu od 2.710.155 KM (na bazi 53 uposlena), dodatnog zahtjeva - Aneksa u iznosu od 220.000 KM. Aneksom su tražena dodatna sredstva za rekonstrukciju i adaptaciju prostora za laboratoriju, a u cilju sufinanciranja projekta "Uspostava državne kalibracijske laboratorije za ionizirajuća zračenja" koji se realizira kroz tehničku pomoć Međunarodne Agencije za zaštitu od zračenja-IAEA. Za sredstva obuhvaćena dodatnim zahtjevom Institut je u 2012. godini tražio sredstva proračunske rezerve koja po tada upućenom zahtjevu nisu realizirana.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu³ Institutu su odobrena sredstva iz proračuna u iznosu od 2.903.000 KM.

U tijeku godine izvršen je prijenos neutrošenih sredstva predviđenih za sufinanciranje IPA 2008 (Podrška trgovinskoj politici i izgradnji kapaciteta i razvoj mjeriteljske infrastrukture) u iznosu od 683.327 KM, sa kojima je ukupan iznos raspoloživog proračuna iznosio **3.586.327 KM**.

Institut je u prosincu izvršio prestrukturiranje sredstava na temelju Odluke Ministarstva financija i trezora BiH⁴ čime su umanjena sredstva za tekuće održavanje (10.000 KM) i ugovorene usluge (12.000 KM), a povećana sredstva za putne troškove (15.000 KM), energiju i komunalne usluge (5.000 KM) i usluge prijevoza i goriva (2.000 KM). U obrazloženju dostavljenom uz zahtjev navedeno je da su povećane međunarodne aktivnosti utjecale na veće troškove putovanja, da su nužna povećanja sredstava za troškove energije zbog produženja trajanja sezone grijanja zbog nižih temperatura, te da korištenje novonabavljenog motornog vozila za posljedicu ima nastanak dodatnih troškova registracije i potrošnju goriva.

Izvršenje proračuna Instituta na dan 31.12.2013. iznosilo je **3.190.646 KM**, što predstavlja 89% realizacije proračuna.

Na stupanj realizacije proračuna najvećim dijelom je utjecala realizacija projekta odobrenog iz sredstava za sufinanciranje projekta IPA 2008, koji se vodi kao višegodišnji kapitalni projekat.

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

- **Strateški plan, program rada i izvješće o radu**

U Dokumentu okvirnog proračuna i proračunskom zahtjevu utvrđen je strateški cilj Instituta i program za realizaciju navedenog strateškog cilja. Strateški plan razvoja mjeriteljstva u proceduri je donošenja, zbog čega se planiranje proračuna i strateških ciljeva ne može povezati s ciljevima koje će biti definirani kroz strategiju mjeriteljskog sustava.

³ Službeni glasnik BiH broj 100/12

⁴ Odluka broj: 05-16-1-9594-3/13 od 05.12.2013. godine

Program rada: Institut je dostavio prijedlog programskih zadataka u postupku pripreme programa rada Vijeća ministara BiH za 2013. godinu. Prijedlog je načinjen prema Naputku o postupku pripreme programa rada Vijeća ministara BiH, u kome su kroz zakonodavne aktivnosti navedeni prijedlozi zakona i podzakonskih akata, aktivnosti iz područja međunarodnih ugovora i europskih integracija. Osim toga, Institut je načinio Program rada koji sadrži pregled važećih zakonskih i podzakonskih akata te strateških dokumenata EU koji su temelj za donošenje Programa. Programom su definirani zadaci, uvjeti za njihovu realizaciju i razvojne osnove Instituta.

Izvješće o radu Instituta sadrži pregled najvažnijih aktivnosti, izvršenih zadataka i ostvarenih rezultata u 2013. godini planiranih Programom rada.

Uspostavljanje dobre prakse u planiranju usmjerenog ka rezultatima podrazumijeva obuhvaćanje svih višegodišnjih strateških ciljeva koji su proistekli iz različitih izvora (relevantne strategije, zakon, međunarodni sporazum, zaključak parlamenta ili odluka Vijeća ministara BiH) i njihovim povezivanjem s dokumentom okvirnog proračuna, proračunskom zahtjevu, programom rada i izvješćem o radu.

- **Prevenција korupcije**

Institut je sukladno Strategiji za borbu protiv korupcije i Akcijskim planom za provođenje strategije za borbu protiv korupcije donio Plan borbe protiv korupcije. U razdoblju obavljanja završne revizije Institut je pristupio izradi dokumenata koji su planirani za prvu fazu izrade Plana integriteta prema rokovima za primjenu smjernica Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Potrebno je nastaviti s realizacijom započetih aktivnosti predviđenih u vlastitom planu djelovanja protiv korupcije i u dokumentima koje je načinila Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

6. Pregled rashoda proračuna⁵

6.1 Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća iznose 1.300.290 KM, od čega se na neto plaće i naknade odnosi 752.745 KM, a na poreze i doprinose 547.545 KM.

Na dan 31.12.2013. godine Institut je imao 53 uposlene osobe uključujući jednog pripravnika. Tijekom 2013. godine Institut je putem javnog natječaja izvršio prijem tri državna službenika i dva zaposlenika, a jedan uposleni je umirovljen. Obračun plaća vrši se prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH⁶.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih ostvarene tijekom 2013. godine iznose 127.512 KM. Ukupne naknade odnose se na: izdatke za prijevoz (28.497 KM), naknade za rad u povjerenstvu (2.150 KM), topli obrok (64.406 KM), regres (15.302 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu (7.479

⁵ Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu prikazan je u Tablici I u privitku Izvješća.

⁶ Službeni glasnik BiH broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12

KM), jubilarne nagrade (816 KM), pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti (4.896 KM) i poreze i doprinose na naknade (3.966 KM).

Naknade troškova uposlenih realizirane su sukladno podzakonskim aktima koji definiraju pojedine vrste naknada.

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni putni troškovi u 2013. godini iznose 127.985 KM, od čega troškovi putovanja u zemlji iznose 9.557 KM, a troškovi putovanja u inozemstvu 118.428 KM. Značajni izdaci na putnim troškovima u inozemstvu odnose se na troškove prijevoza javnim sredstvima u inozemstvu (33.713 KM), troškove smještaja u inozemstvu (31.510 KM) i troškove dnevnica u inozemstvu (42.045 KM).

Veći dio putnih troškova u zemlji se odnosi na obavljanje poslovnih zadataka (na temelju zahtjeva klijenata) iz nadležnosti Instituta (kalibracija i verifikacija etalona, imenovanje i nadzor mjeriteljskih laboratorija i sl.), dok su putovanja u inozemstvo realizirana u svrhu sudjelovanja na konferencijama i radnim grupama, seminarima te studijske posjete na razne teme iz područja mjeriteljstva.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga ostvareni u 2013. godini iznose 36.737 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za fiksne telefone (18.196 KM), mobilne telefone (8.528 KM) i poštanske usluge (6.917 KM).

Troškovi za fiksne telefone: Internom odlukom Instituta odobreni su mjesečni troškovi usluga fiksne telefonije za sve uposlene Instituta i to za loko pozive, pozive na području BiH i pozive za inozemstvo vodeći računa o racionalnom korištenju. U odluci nije navedeno ograničenje troškova odnosno visina dozvoljenih mjesečnih izdataka po uposlenom. Troškovi fiksnih telefona su manji u odnosu na prethodnu godinu za 10%.

Troškovi mobilnih telefona: Pravo na mjesečnu naknadu troškova službenih mobilnih telefona prema novoj internoj odluci donesenoj u listopadu 2013. godine imaju: ravnatelj (do 400 KM), zamjenik ravnatelja (do 150 KM), šef Odsjeka za materijalno-knjigovodstvene poslove, šef Odsjeka za opće, pravne i kadrovske poslove, šef Odsjeka za imenovane laboratorije, nadzor i verifikaciju, šef laboratorije za masu, plemenite kovine i dr., stručni savjetnik u Odsjeku zaštita okoline i tehnička sigurnost, samostalni referent-mjeritelj, te vozač (7 osoba do 80 KM).

Ukupno 9 osoba ostvaruje pravo na korištenje službenih mobilnih telefona s tim da jedna uposlena osoba na poziciji stručni savjetnik nije koristila to pravo. Prosječna mjesečna potrošnja se kreće u rasponu od 53 KM za šefa laboratorije do 274 KM za direktora. Ukupan iznos troškova mobilnih telefona realiziran u 2013. godini ostao je na istom nivou kao i u prethodnoj godini. Institut prati mjesečnu potrošnju i vrši odbijanje prekoračenja iznad limita utvrđenih internim aktima.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Ukupni izdaci za uporabu vozila iznose 21.065 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za gorivo (12.099 KM), izdatke za opravku i održavanje vozila (3.698 KM) i osiguranje vozila (2.190 KM).

Na kraju godine Institut je raspolagao sa 4 službena vozila, a tijekom godine izvršena je nabava jednog vozila iz sredstava IPA projekta i prodaja tri vozila putem javne licitacije.

Korištenje službenih vozila je regulirano Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila Instituta kojim je pravo na korištenje službenih vozila dano ravnatelju i zamjeniku ravnatelja, kao i za obavljanje redovitih poslova na terenu uposlenih raspoređenih na radnom mjestu samostalni referent – mjeritelj.

- **Zakup imovine i opreme**

Izdaci za zakup imovine i opreme ostvareni su u iznosu od 285.714 KM. Institut koristi uredski prostor površine 1.095 m² i podrumski prostor površine 120 m² za koji plaća mjesečni zakup u iznosu 20.310 KM. Ugovorom o zakupu iz 2011. godine definirane su promjenjive cijene zakupa poslovnog prostora koji je za razdoblje 2013.-2016. godine povećan u odnosu na prethodni razdoblje i iznosi 18 KM/m² (cijena bez PDV-a). Cijena zakupa podrumskog prostora je ista za cijeli ugovorni razdoblje i iznosi 5 KM/m². Institut plaća zakup parking prostora za jedno vozilo u mjesečnom iznosu od 47 KM.

- **Izdaci za tekuće održavanje**

Ukupni izdaci su realizirani u iznosu od 227.742 KM, od čega su najznačajniji izdaci za održavanje zgrada (184.919 KM) i izdaci za održavanje opreme (37.074 KM).

Održavanje zgrada odnosi se na adaptaciju prostora laboratorije u Sarajevu (93.011 KM), nabavu olovniha vrata u iznosu od 49.900 KM i olovniha limova u iznosu od 13.814 KM za laboratoriju za ionizirajuća zračenja u Banja Luci, dodatni radovi na laboratoriji u Sarajevu (7.716 KM) i obnova dijela fasade na poslovnoj zgradi u Sarajevu (7.020 KM).

Na temelju zaključenih ugovora izvršeno je rezerviranje na troškovima za radove koji nisu okončani do kraja godine. U okviru izdataka evidentirani su i troškovi za dodatne radove na laboratoriji u Sarajevu u iznosu od 7.716 KM na temelju pregleda dodatnih radova iz siječnja 2014. godine. *Kako je po osnovnom ugovoru s dobavljačem izvršeno rezerviranje izdataka jer radovi nisu okončani do kraja godine, nije bilo temelja za evidentiranje dodatnih radova koji su realizirani u narednoj godini.*

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 106.790 KM. Značajni troškovi odnose se na usluge reprezentacije (16.472 KM), usluge održavanje konferencija i obrazovanja (13.041 KM), izrada projektne dokumentacije (10.266 KM), stručne usluge (11.939 KM) i ugovore o djelu (32.780 KM).

Reprezentacije (16.472 KM): Internim aktom utvrđeni su korisnici reprezentacije i ograničenja: ravnatelj ima pravo na troškove interne reprezentacije do 200 KM mjesečno i eksterne reprezentacije do 1.000 KM mjesečno, zamjenik ravnatelja i šefovi unutarnjih organizacijskih jedinica imaju pravo na troškove interne reprezentacije po 100 KM mjesečno. Troškovi eksterne reprezentacije odnose se na posjete delegacija i sastanke radnih grupa u kojima je Institut domaćin te prilikom obavljanja poslova i zadataka na službenom putu.

Ugovori o djelu (32.780 KM): Povremeno ili tijekom godine bilo je angažirano 12 izvršitelja putem ugovora o djelu. Na poslovima čišćenja poslovnih prostorija u kontinuitetu tijekom cijele godine angažirana su 2 izvršitelja, dok je angažman ostalih izvršitelja trajao kraće vremensko razdoblje (od 1-6 mjeseci). Angažman ostalih izvršitelja odnosi se na sudjelovanje u radnoj grupi za ispitivanje statusa mjeriteljstva u medicini, izradi analize postojećeg stanja u području mjeriteljstva u kontroli hrane, prevođenje i prilagođavanje procedura, sudjelovanje u izradi prijedloga novog pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji, obrada materijala za novi broj Glasnika, sudjelovanje u povjerenstvu za nabave (vanjski suradnik). U odnosu na

prethodnu godinu je smanjen broj angažiranih izvršitelja za jednu osobu, a ukupan izdatak je ostao na istom nivou kao i prethodne godine.

Preporučamo Institutu dalji nastavak aktivnosti na smanjenju angažiranja putem ugovora o djelu te iznalaženje alternativnih mogućnosti za obavljanje poslova u kontinuitetu.

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni tijekom 2013. godine iznose 398.431 KM, a odnose se na nabavku laboratorijske opreme (372.040 KM), kompjuterske opreme (12.148 KM), namještaja (5.564 KM), opreme za prijenos podataka i glasa (3.794 KM) i ostalih uredskih mašina (4.885 KM).

7. Bilanca stanja⁷

Ukupna aktiva Instituta na dan 31.12.2013. godine iznosi 5.923.502 KM i odnosi se na novčana sredstva (6.422 KM) i neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (5.917.080 KM).

Izvršen je popis stalnih sredstava na 31.12.2013. godine u kojem nisu utvrđene razlike između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Ukupna pasiva Instituta na dan 31.12.2013. godine iznosi 6.252.504 KM i odnosi se na kratkoročne tekuće obveze (45.600 KM), obveze prema uposlenima (118.363 KM), kratkoročna razgraničenja (171.461 KM) i izvore sredstava (5.917.080 KM).

Kratkoročne tekuće obveze iznose 45.600 KM, a odnose se na obveze prema dobavljačima koje su izmirene u narednoj godini.

Na poziciji **kratkoročnih razgraničenja** evidentirana su rezerviranja po ugovorima s dobavljačima za tekuće održavanje zgrada (opisano kod izdataka za tekuće održavanje).

8. Javne nabave

Prema podacima Instituta, tokom 2013. godine okončano je 43 postupka, od čega su 3 otvorena postupka, 1 pregovarački bez objave obavještenja, 11 konkurentskih zahtjeva i 28 direktnih postupaka.

Vrijednost zaključenih ugovora putem otvorenog postupka iznosi 747.562 KM, a putem konkurentskog zahtjeva su zaključeni ugovori u iznosu od 353.734 KM. Otvoreni postupci provedeni su za nabavku laboratorijske opreme i adaptaciju laboratorije za ionizirajuća zračenja. Putem konkurentskog zahtjeva izvršena je nabava avio karata, usluge opravki i održavanja klima uređaja, uredski materijal, gorivo i lož ulje, radovi na adaptaciji laboratorijskog prostora, usluge izrade i ugradnje olovnih limova i olovnih vrata, nabava kompjuterske opreme i motornog vozila.

Određene nedosljednosti i nedostatak elemenata za potpuno osiguranje pravične konkurencije utvrdili smo kod **nabave vozila**. Nabava je izvršena putem konkurentskog zahtjeva koji je upućen na četiri adrese, ponuđačima iste vrste vozila. Dostavljene su tri ponude za istu vrstu

⁷ Bilanca stanja na 31.12.2013. godine prikazan je u Tablici II u privitku Izvješća.

vozila (Citroen), na temelju čega se može zaključiti da postoji mogućnost preferiranja određene vrste vozila.

Preporučamo Institutu poduzimanje svih mjera kako bi se u postupcima nabava osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima.

Kao i prethodne godine uočili smo da se prilikom nabava u otvorenim postupcima, kod kojih je kriterij ekonomski najpovoljnija ponuda, utvrđuju podkriteriji za koje se ne može utvrditi opravdanost njihovog navođenja, nisu precizno definirani ili su na određeni način navedeni kroz opće zahtjeve. Neki od postupaka u kojima smo utvrdili nedosljednosti u utvrđivanju kriterija pokrenuti su u 2012. godini, prije dostavljanja izvješća s preporukama za preciznije definiranje:

- Postupak za izbor dobavljača za adaptaciju laboratorije za ionizirajuća zračenja započet je u 2012. godini, ali isti nije okončan do kraja te godine. U tenderskoj dokumentaciji je za ocjenu ponuda određen kriterij ekonomski najpovoljnije ponude, sa kriterijima: cijena (75%), rok plaćanja (15%) i rok izvršenja radova (10%). Istovremeno je u ocjeni ekonomskog i finansijskog stanja kao jedan od minimalnih uvjeta naveden uvjeti i rok plaćanja, za koji je ponuđač trebao dostaviti izjavu. Na temelju ocjene dostavljenih ponuda utvrdili smo da kriterij „rok plaćanja“ nije utjecao na izbor dobavljača čija je ponuda izabrana kao ekonomski najpovoljnija, s ponuđenom najnižom cijenom (130.735 KM), i rokom plaćanja od 180 dana. Kako su sredstva za realizaciju navedene nabave odobrena u proračunu, nismo se uvjerali u svrhu navođenja takvog kriterija;
- U postupku za nabavu opreme na teret sredstava za sufinansiranje projekta (postupak pokrenut u 2012. godini) utvrđeni su podkriteriji za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude: cijena, posebne pogodnosti i garantni rok. Za podkriterij „posebne pogodnosti“ utvrđeno je da ovlašteni servis ima lokaciju u Sarajevu i da dobavljač garantira odziv na servisni poziv u roku od 24 sata, dok je u općim zahtjevima navedeno da ponuđač mora imati servis u BiH. Ni u ovom postupku navedeni kriterij nije presudno utjecao na izbor ponuđača, pa je izabran ponuđač istovremeno ponudio i najnižu cijenu (250.696 KM);
- Kod nabave opreme za hemijsku laboratoriju kriteriji za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude su cijena (60%), kvaliteta (25%) i posebne pogodnosti (15%). Za kvalitetu je kao kriterij utvrđeno korištenje ponuđene opreme u nacionalnim laboratorijama za rad sa državnim etalonima, gdje se maksimalan broj dodjeljuje dobavljaču s najvećim brojem ostvarenih ugovora za predmetnu opremu. U postupku su dostavljene dvije ponude koje su po osnovu kriterija „kvalitet“ ocijenjene sa maksimalnim brojem bodova, te je na konačan broj bodova utjecala povoljnija vrijednost ponude (366.131 KM).

Iako navedeni kriteriji nisu utjecali na konačan izbor dobavljača, smatramo da je potrebno preciznije definirati pojedine kriterije te razmotriti opravdanost utvrđivanja kriterija kao što je rok plaćanja.

9. Korespondencija

Institut nije u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu.

**Vođa tima za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, viši revizor

Članovi tima:

Fatima Mehanović, revizor

Ivana Vujević, pomoćni revizor

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Miro Galić, viši revizor

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i
kontrolu kvaliteta:**

Dragoljub Kovinčić, viši revizor

III PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije: Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni proračun	Usklađiva- nja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	2.503.000	0	2.503.000	2.346.082	94
Bruto plaće i naknade	1.303.000	0	1.303.000	1.300.290	100
Naknade troškova uposlenih	137.000	0	137.000	127.512	93
Putni troškovi	113.000	15.000	128.000	127.985	100
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	39.000	0	39.000	36.737	94
Izdaci za energiju i kom.usluge	74.000	5.000	79.000	74.148	94
Nabava materijala	41.000	0	41.000	40.832	100
Izdaci za usluge prevoza i goriva	16.000	2.000	18.000	16.077	89
Unajmljivanje imovine i opreme	286.000	0	286.000	285.714	100
Izdaci za tekuće održavanje	272.000	-10.000	262.000	227.742	87
Izdaci za osiguranje	9.000	0	9.000	2.255	25
Ugovorene i druge posebne usluge	213.000	-12.000	201.000	106.790	53
2. Kapitalni izdaci	400.000	0	400.000	398.431	100
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	400.000	0	400.000	398.431	100
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
Rekonstrukcija i investiciono održ.	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	0
			0		
5. Novčane donacije	0	683.327	683.327	446.133	65
Udružena sredstva (projekat: 0812030)	0	470.915	470.915	446.133	95
Udružena sredstva (projekat: 0812040)	0	212.412	212.412	0	0
Ukupno (1+2+3+4+5)	2.903.000	683.327	3.586.327	3.190.646	89

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 05.05.2014. godine.

Direktor:
Džemić Zijad

Bilanca stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2012.	31.12.2013.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	5.582	6.422	115
Novčana sredstva	5.582	6.422	115
Kratkoročna potraživanja	0	0	0
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	5.877.183	5.917.080	101
Stalna sredstva	8.036.782	8.802.869	110
Ispravka vrijednosti	2.159.599	2.885.789	134
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	5.877.183	5.917.080	101
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	5.882.765	5.923.502	101

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	42.584	335.424	788
Kratkoročne tekuće obveze	42.584	45.600	107
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obveze prema zaposlenima	0	118.363	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	171.461	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	0
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Ostale dugoročne obveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	5.877.183	5.917.080	101
Izvori sredstava	5.877.183	5.917.080	101
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	5.919.767	6.252.504	106
------------------------------	------------------	------------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koji radi Ministarstvo financija i trezora na nivou Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen

Rukovodstvo je Bilanca stanja odobrilo dana 05.05.2014. godine.

Direktor:
Džemić Zijad

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) dužno je da osigura da finansijski izvješća za 2013. godinu budu izrađeni sukladno Zakonom o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/12), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10 i protokol Ministarstva financija i trezora broj: 01-05-02-1-656-1712 od 23.01.2012. godine) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa sukladno Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2013. godinu (Službeni glasnik BiH broj 100/12) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijski izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 05.05.2014. godine

Direktor

Džemić Zijad